

Petra Mäkinen

Lasten musikaali

Tanssi omaan tapaan

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Musiikin tutkinto

Musiikkipedagogi (AMK)

Opinnäytetyö

15.5.2018

Tekijä(t) Otsikko	Petra Mäkinen Lasten musikaali - Tanssi omaan tapaan
Sivumäärä Aika	21 sivua 15.5.2018
Tutkinto	Musiikkipedagogi (AMK)
Tutkinto-ohjelma	Musiikin tutkinto
Suuntautumisvaihtoehto	Varhaisiän musiikkikasvatus ja taiteen soveltava käyttö
Ohjaaja(t)	MuT Annu Tuovila
<p>Tein opinnäytetyöni toiminnallisena osana lasten musikaalin, joka esitettiin lastentapahtumassa 31.3.2018 Northwind Church-seurakunnassa, Töölössä. Musikaalia oli seuraamassa noin 60 lasta sekä heidän vanhempansa. Tavoitteenani oli luoda musikaali, joka innostaa ja inspiroi lapsia taiteen harrastamisen pariin sekä ottaa kantaa koulukiusaamista vastaan.</p> <p>Musikaalin tekemisessä haasteenani oli ensinnäkin säveltää, sanoittaa, sovittaa ja käsikirjoittaa musikaali. Lisäksi keräsin työryhmän sekä ohjasin musikaalin alusta loppuun itse. Työni kirjallisessa osuudessa esittelen musikaalin lähtökohtia, työprosessia ja sävellyksiäni.</p> <p>Opinnäytetyöni sisältää kirjallisen osuuden lisäksi taltioinnin musikaalista.</p> <p>Musikaalin päähahmo on Pikku-leijona, joka menee aamulla kouluun. Siellä Prinsessa, Pantteri ja Apina keskustelevat illan tanssiaisista. Pikku-leijonan saapuessa paikalle, kaikki näyttävät omat tanssityylinsä illan tanssiaisia varten. Kaikki muut edustavat jotain tiettyä tanssilajia, paitsi Pikku-leijona. Sen vuoksi Pantteri kiusaa Pikku-leijonaa ja jättää tämän ulkopuolelle. Isä-leijonan rohkaisun jälkeen sekä Prinsessan rohkeuden ansiosta Pikku-leijona kuitenkin palaa kaveriporukan luo tanssien. Samalla muiden käsitykset tanssimisesta muuttuvat.</p> <p>Sävelsin musikaaliin viisi erityylistä kappaletta, joista esittelen työni kirjallisessa osuudessa kolme. Kappaleet vievät musikaalin juonta eteenpäin ja käsittelevät jokaiselle tuttuja tunteita.</p> <p>Opinnäytetyöni kehitti minua organisoijana, ohjaajana, säveltäjänä sekä sovittajana ja opin yhdistämään draamallisia ja musiikillisia elementtejä. Työni kirjallinen osuus avaa musikaalin luovan prosessin alusta loppuun ja kertoo lukijalle, minkälaisia asioita projekti opetti ja piti sisällään.</p>	
Avainsanat	musikaali, säveltäminen, taidekasvatus, koulukiusaaminen

Author(s) Title	Petra Mäkinen Making a musical for kids
Number of Pages Date	21 pages 15th May 2018
Degree	Bachelor of Music
Degree Programme	Music
Specialisation option	Early Childhood Music Education and Community Music
Instructor(s)	Annu Tuovila, DMus
<p>In my Bachelor's thesis I am introducing the whole process of the musical I created. The musical was presented in a kids' event on March 31st, 2018 in Northwind Church, Helsinki. Around 60 children with their parents participated in the event. My goal was to create a musical which inspires children to take part in the arts and also to speak against school bullying.</p> <p>In the making of musical my challenge was to compose, arrange, write lyrics and the script to the musical. In addition I assembled a team and directed the whole process from beginning to end. In this written part of my thesis I introduce the starting point of the musical, the making process and my compositions.</p> <p>My thesis also contains a recording of the musical.</p> <p>The main character of the musical is Little-lion, who goes to school in the morning. At school Princess, Panther and Monkey are having a conversation about dancing in the school party in the evening. Each one of them shows their own style of dancing which they are going to dance in the party. Everyone else represents some professional style of dancing, except Little-lion and that is why Panther bullies and discriminates Little-lion. After getting encouragement from Father-lion and because of the bravery of Princess, Little-lion decides to go and dance in the party. That is where Panther's opinions about dancing turn around.</p> <p>I composed five different kind of pieces of music of which I am going to present three in my thesis. The songs carry the story line of the musical and deal with emotions that are familiar to everyone.</p> <p>During the project I developed as an organizer, arranger, director and composer as I learned to link dramatic and musical elements together. The written part of my thesis opens up the creative process of the musical from beginning to end and presents to the reader what kind of project this was.</p>	
Keywords	Musical, composition, art education, bullying

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Työn lähtökohtia	2
2.1	Musikaali taidemuotona	2
2.2	Musiikin myönteisistä vaikutuksista	3
2.3	Koulukiusaamista vastaan	4
3	Musikaalin työprosessi	6
3.1	Säveltäminen	6
3.2	Musikaalin juoni syntyy	7
3.3	Musikaalin harjoituskaari	8
3.4	Esityspäivä	10
3.5	Palautteet	11
4	Kappaleiden esittely	12
4.1	Kappaleiden taustaa	13
4.2	Isä-leijonan-laulu	13
4.3	Matkalla juhliin (Prinsessan laulu)	14
4.4	Apinan ja Pantterin swing	16
5	Pohdinta	18
	Lähteet	21

1 Johdanto

Olen aina rakastanut Disney-elokuvia. Sitä, kuinka musiikki ja tarina yhdessä vievät satumaiseen tunnelmaan, ihan kuin toiseen maailmaan, jossa on helppoa käsitellä vaikeitakin aiheita. Sopivalta etäisyydeltä kuvattuna ja ihmeellisen musiikin värittämänä teoksen viesti välittyy niin pienelle lapselle kuin aikuisellekin. Olen palannut elämän eri tilanteissa useita kertoja niiden lapsena nähtyjen ja kuultujen ihmeellisten melodioiden ja sanoitusten äärelle pohtimaan asioita uudestaan. Olen samalla aina ihmetellyt, miten yksityiskohtaisesti tarinat ja laulut ovat voineet jäädä mieleen, useimmat niistä instrumentaali-osiaan myöten. Toisin sanoen, olen kokenut useita kertoja, miten musiikki vaikuttaa ihmiseen lapsuudesta saakka ja jättää pysyviä jälkiä tunnemaailmaan. Lapsuudessa tutuksi tulleet kappaleet nostavat edelleen samat tunteet pintaan.

Kun aloin suunnitella opinnäytetyötäni, luonnollisimmalta ajatukselta tuntui ajatus säveltämisestä ja sovittamisesta. Ajattelin ensin, että sovittaisin jo valmiita kappaleita ja järjestäisin niistä konsertin, mutta idea ei motivoinut tarpeeksi, enkä saanut sovitusprosessia alkuun. Olin epävarma opinnäytetyöni aiheesta vielä helmikuussa 2018. Halusin valmistua keväällä, joten jokin vaihtoehto piti lyödä lukkoon. Aloin miettiä, minkälainen projekti olisi vielä tässä vaiheessa mahdollista toteuttaa. Mikään muu idea ei sytyttänyt kuin ajatus omista kappaleista. Tiesin kuitenkin, että aikataulu tulisi olemaan tiukka tässä tapauksessa.

Olen pienestä asti tehnyt ja säveltänyt kaikenlaisia sanoituksia, melodioita ja harmonioita. Suurin osa niistä ei kuitenkaan ole päätynyt valmiin sävellyksen muotoon, vaan useimmat niistä ovat jääneet puhelimen sanelimeen tai pöytälaatikkoon odottamaan seuraavaa vaihettaan. Säveltämiseni ja sävellyksieni julkaisu oli siis tähän asti ollut matalan profiilin toimintaa, enkä ollut tuonut julki mitään itse tekemääni aikaisemmin.

Minulla oli ollut opinnäytetyön suunnittelun alusta asti ajatuksena, että tahdon työni puhuvan koulukiusaamista vastaan ennaltaehkäisevin vaikutuksin. Musikaalin tarinasta tuli luontevasti koulukiusaamisaihetta käsittelevä ja avaan työssäni myös koulukiusaamisen näkökulmaa hieman. Pääasiassa keskityn työssäni esittelemään musikaalin luomisprosessin alusta loppuun saakka.

Helmikuun aikana tein päätöksen omien kappaleiden säveltämisestä. Sävelsin ensin kolme kappaletta, joihin syntyi vahvasti tarinaa eteenpäin vievät sanoitukset. Sanoitukset sopivat samaan tarinaan kuin sattumalta, joten aloin rakentaa juonta niiden ympärille. Tahdoin upottaa musikaalin ytimeksi sekä koulukiusaamista että kaikenlaista ulkopuolelle jättämistä vastaan puhuvan sanoman. Juonen hahmottuessa sävelsin lisäksi kaksi täydentävää kappaletta, jotka tukivat tarinan kaarta. Nopeasti pieni viiden kappaaleen musikaalini oli paperilla valmis, koko käytännön prosessi sen sijaan vielä edessä. Tiesin, että prosessista tulisi itselleni haastava, koska olin ensimmäistä kertaa yksin johtamassa projektia, josta en tiennyt etukäteen, mitä se tulisi sisältämään ja vaatimaan minulta. Sen lisäksi minulla oli selkeät tavoitteet ensimmäisen oman projektini suhteen, halusin tehdä mahdollisimman hyvän musikaalin ja tiesin, että aikataulu tulee pitämään prosessin erittäin kompaktina.

Aikataulut pitivät ja prosessi eteni, ja musikaali esitettiin Northwind Church-seurakunnan lastentapahtumassa 31.3.2018, Kristus-kirkossa Helsingissä. Tässä opinnäytetyössä avaan musikaalin luomisprosessin alusta loppuun saakka.

2 Työn lähtökohtia

2.1 Musikaali taidemuotona

Mikä musikaali on? Musikaali nykyisessä muodossaan on Amerikassa 1900-luvun puolivälissä syntynyt taidelaji. Musikaaleja esitetään edelleen eniten New Yorkissa, Broadway-teattereissa. Broadwayn tunnetuimpia musikaaleja ovat *My Fair Lady*, *West side story*, *Chicago*, *Lion King*, *Cats*, *the Phantom of Opera* sekä *Les Miserables*.

Musikaalille tyypillisiä ominaisuuksia ovat tarinaa eteenpäin vievät kappaleet, romantiikka, komedia sekä liioitellut kohtaukset.

Tom Jones kirjoittaa kirjassaan *Making musicals*, että musikaali ei ole pelkästään näytelmä, jossa on lauluja. Jonesin mukaan musikaalin libreton eli käsikirjoituksen tulisi olla niin yksinkertainen, että musiikillisille osuuksille jää tilaa. On siis tärkeää, että musiikki vie tarinaa eteenpäin. Pitkille puherepliikeille ei ole aikaa, vaan jokaisen lauseen tulee olla tiivis ajatus. Musikaalin kokonaiskuvan tulee olla selkeä, joten musikaalin täytyy olla

myös rohkea. Musikaalin kielellinen ilmaisu on värikästä ja vahvasti ilmaisevaa. (Jones 1998, 98)

Musikaalin libretossa on pääasiassa viisi draamallista elementtiä; hahmot, juoni, dialogi, teema sekä tilanne. (Kislan 1995, 175) Musikaaleissa on useita eri tyyllilajeja, esimerkiksi tanssi-, rock-, läpilaulettut sekä pienoismusikaalit. (Savolainen 2010, 18-19) Musikaalien suurimpana kulta-aikana pidetään Richard Rodgersin ja Oscar Hammersteinin yhteistyöaikaa, joka alkoi vuonna 1943 Oklahoma!-musikaalilla ja päättyi vuonna Fiddle on the Roof -musikaaliin vuonna 1964. (Cohen & Rosenhaus 2006, 260–261)

Musikaalien musiikki voi edustaa tyyllilajillisesti mitä vain. Musikaaleissa käytetään ja yhdistetään laidasta laitaan eri tyyllilajeja, klassisesta musiikista pop-musiikkiin.

Mielestäni musikaalin tarkoitus on olla viihdyttävä samalla, kun se on voimakas ja monikäyttöinen taiteenmuoto, joka sopii valjastettavaksi myös vakaviin aiheisiin. Musikaalin rikkaus taidelajina on useiden eri taidelajien integroiminen, jonka vuoksi musikaalien luomisessa vain mielikuvitus on rajana.

2.2 Musiikin myönteisistä vaikutuksista

Musiikki vaikuttaa meihin sekä henkisesti että fyysisesti. Musiikki aktivoi aivot ja sitä kautta koko kroppaa. Musiikkia kuunnellessa muun muassa aineenvaihdunta sekä verenkierto vilkastuu. Musiikki vaikuttaa tarkkaavaisuuteen ja voi parantaa jopa oppimissuorituksia.

Mitä enemmän musiikin vaikutuksia ihmiseen on tutkittu, sitä enemmän on selvinnyt, kuinka vaikuttava voima musiikilla on. Musiikki aktivoi aivoista lähes jokaisen osa-alueen ja musiikkiterapiaa käytetään lääketieteen tukena esimerkiksi aivovaurioiden hoidossa. Musiikin tohtori sekä musiikkipsykoterapeutti Sami Alanne kirjoittaa musiikin vaikutuksista terapiatyössä, että musiikin vaikutukset näkyvät muun muassa yksilön psyykkisissä rakenteissa. (Alanne 2014)

Musiikin vaikutuksia lapsuuden eri ikävaiheissa on tutkittu. Musiikin vaikutukset alkavat jo sikiövaiheessa ja jatkuvat koko elämänkaaren läpi.

Kognitiotieteen professori Minna Huotilainen on tutkinut laajasti musiikin vaikutuksia aivoihin. Jo pienet vauvat kuuntelevat kuulemansa puheen äänenpainoja, joista välittyvät erilaiset tunnetilat. Laulut ovat toimiva tapa vaikuttaa lapsen vireystilaan ja tukea lapsen emotionaalista sekä kielellistä kehitystä. (Särkämö, Huotilainen, Suomen lääkäri-lehti 2012) Musiikin kuuntelu aktivoi muun muassa auditiivisia, emotionaalisia, kognitiivisia sekä motorisia toimintoja säätelevää hermoverkostoa.

Aivot muokkautuvat alle 3-vuotiailla paljon ja silloin tapahtuu monia erittäin merkityksellisiä tapahtumia lapsen aivoissa. Lapsen kehitykseen vaikuttavat sekä perinnölliset, että ympäristöön liittyvät tekijät. Lapsi oppii ymmärtämään sanoja ja äidinkieltään ennen kuin hän kykenee tuottamaan itse puhetta.

Varsinainen luovuus puheen kautta lapsilla alkaa n. 2-3-vuotiaina tarinoiden kerronnan muodossa. Lapsen on helppo omaksua ja oppia uusia asioita, sillä hänen aivojensa hermokytkenät ovat vasta muodostumassa, ns. herkkyykskauden aikana, jolloin hän reagoi vahvasti ympäristön ärsykkeisiin. Ne osa-alueet, joita harjoitetaan, vahvistuvat. Helpointa oppiminen on 10-12-ikävuoteen saakka. (Jean Piaget 1953)

Auli Oksasen tekemän koulussa tehdyn kyselyn mukaan (2007, 71) musiikinopetus oli saanut jotkut oppilaista miettimään musiikin harrastamisen aloitusta, kannustanut esiintymään sekä antanut rohkeutta mm. tehdä virheitä muiden edessä. (Rantamo-Erkkilä 2013, Oksanen 2007)

Näistä sekä lukuisista muista tutkimuksista voi vetää johtopäätöksen taidekasvatuksen ja musiikin harrastamisen merkityksestä lasten elämässä. Kaikkien omien kokemusteni perusteella uskon musiikin ja sen harrastamisen tuovan lapsen elämään paljon sisältöä, kaikkien muiden myönteisten vaikutusten joukossa myös sosiaalisesti. Musiikin harrastamisen myötä tutustumalla jatkuvasti uusiin ihmisiin myöskin sosiaaliset verkostot laajenevat. Mitä aiemmin lapsi pääsee musiikin ja sen myönteisten vaikutusten äärelle, sen parempi.

2.3 Koulukiusaamista vastaan

Mitä kiusaaminen on? Itse kuvailisin kiusaamista toisen ihmisen tahallisenä väärinkohteluna. Wikipedian mukaan kiusaaminen voi olla verbaalista, eleellistä tai fyysistä aggressiivista käyttäytymistä. Kiusaamisen tavoite on alistaa toinen henkilö ja

saada tälle aikaan voimaton olotila. Kiusata voi myös eleellisesti tai pilaamalla toisen mainetta. Myös verkkokiusaaminen on yleistynyt nykyaikana.

Suomessa näkyvin koulukiusaamista vastustava hanke on opetusministeriön rahoittama KiVa-koulu toimenpideohjelma, joka on suunnattu 1.-9.-luokkalaisille eli peruskouluikäisille. Kasvatus- ja kehityspsykologiaa Turun yliopistossa tutkinut sekä koulukiusaamiseen perehtynyt professori Christina Salmivalli sekä psykologian tohtori Elisa Poskiparta ovat johtaneet KiVa eli Kiusaamisen Vastainen koulu-hankkeen kehittämistä. KiVa-koulu hankkeessa on mukana jo yli 2 500 suomalaista koulua.

Kiusaamiseen puuttuminen kouluissa riippuu paljon yksittäisistä henkilöistä, kuten opettajista ja vanhemmista. Koulukiusaamisesta puhuttaessa on tärkeää ymmärtää aiheen vakavuus, sen vaikutukset kiusatun hyvinvoinnille sekä mahdolliset vaikutukset esimerkiksi lapsen kehitykseen. Lapsen ei koskaan pitäisi joutua sietämään koulukiusaamista eikä hänen kokemuksiaan saisi vähätellä millään tavoin.

Koulukiusaamisen seuraamuksia on tutkittu paljon ja kiusatuksi tulleista suurimman osan elämään koulukiusaaminen vaikuttaa vielä vuosia kiusaamisen loppumisen jälkeen, useilla jopa loppuelämään. (Hamarus 2008, 75 – 76)

Koulukiusaamisesta seuraavia oireita on useiden tutkimusten mukaan muun muassa masentuminen, ahdistuneisuus, huono itsetunto, alisuoriutuminen, erilaiset mielenterveysongelmat sekä itsetuhoiset ajatukset, Christina Salmivalli kertoo sivustolla ”Inhimillisiä Uutisia” Touko Kauppisen artikkelissa ”Kiusaaminen jättää rajut jäljet” (2016).

Koulukiusaamista vastaan on säädetty myös Suomen perustuslaissa. Perusopetuslain mukaan jokaista oppilasta on suojeltava väkivallalta, kiusaamiselta sekä häirinnältä. Koulukiusaaminen voi olla esimerkiksi pahoinpitelyä, kunnianloukkaamista, vapaudenriistoa, pakottamista tai kiristystä, jotka kaikki määritellään lain mukaan rikokseksi. Lainsäädännön konkreettista toteutumista vaikeuttaa tutkimuksissa vahvistunut seikka, että opettajat eivät huomaa kaikkia kiusaamistapauksia. (Huhtala ja Pöllänen 2009, 22) Kiusaamisen huomaamista hankaloittaa se, että sekä kiusattu, että kiusaaja yleensä peittelevät kiusaamisen paljastumista. (Mäkinen – Peltola 2009, 59.) On tutkittu, että vanhemmilla sekä opettajalla on suurin merkitys kiusaamisen loppumiseksi. (Järvenpää & Pekkarinen 2006, 70–71)

Riippuen kiusaamisen muodosta, kestosta sekä yksilön henkilökohtaisesta kyvystä selviytyä sekä siitä, saako hän esimerkiksi keskusteluapua, kiusatuksi tulemisen haavoista voi kuitenkin parantua täysin ja useat koulukiusaamisesta selvinneet kertovat erilaisten harrastusten, ystävien, vertaistukiryhmien sekä terapian auttaneen. (Ahonen ja Kukkola 2016,36) Suvi Teräväinen kirjoittaa vuonna 2008 pro gradu-tutkielmassaan "Näkymättömiksi kasvaneet – Koulukiusaamisen merkityksiä kiusattujen elämässä" samasta aiheesta, tutkiessaan kahdeksan eri kiusatuksi tulleen naisen kokemuksista. Jotkut haastatelluista nostivat itselleen tärkeäksi, heitä voimaannuttaneeksi tekijäksi myös rukouksen. (Teräväinen 2008, 92)

Halusin opinnäytetyöni puhuvan koulukiusaamista vastaan, koska aihe on paitsi ajankohtainen ja tärkeä, myöskin mielestäni melko vähän sen vakavuuteen ja yleisyyteen nähden esillä. Tavoitteeni oli tuoda musikaalissa esille jokaisen yksilön vastuuta ja roolia kiusaamistilanteissa, kiusaamistilanteeseen puuttumisen merkitystä ja sekä siitä seuraavia myönteisiä vaikutuksia. Koulukiusaamista tutkitaan jatkuvasti, pyritään ennaltaehkäisemään ja aiheesta on kirjoitettu myös useita opinnäytetöitä. Halusin keskittyä omassa työssäni sen ennaltaehkäisemiseen, sillä ennaltaehkäisy on rakentavin ratkaisu koko koulukiusaamis-keskustelussa.

3 Musikaalin työprosessi

3.1 Säveltäminen

Oli mielenkiintoista, miten lähelle musikaalin säveltämisprosessi tuli minua itseäni. Se, miksi lauluista tuli juuri sellaisia kuin tuli, juontavat juurensa lapsuuteeni. Yksiä parhaita asioita lapsena oli mielestäni iltahetket, kun äitini lauloi ennen nukkumaan menoa jonkun laulun. Jos äitini ei laulanut illalla, huoneessamme soi aina jokin kasetti tai cd, jonka kappaleet osasin ulkoa. Kappaleet herättivät hyvin vahvoja tunteita, erityisesti ne, jotka puhuivat suoraan kappaleen kuulijalle. Niiden, sekä Disney-piirrettyjen lisäksi musikaalin säveltämisessä minua inspiroi lapsena kuunteleman kristillinen lastenmusiikki. Esimerkiksi useat Lasse Heikkilän säveltämät kappaleet sovituksineen ovat jääneet mieleeni edustamaan erilaista ja monipuolista lastenmusiikkia.

Tiesin heti säveltämään ryhtyessäni, että halusin kappaleiden olevan keskenään erilaisia ja mahdollisimman monipuolisia. En halunnut tehdä yksinkertaisesti sanoitettua lasten

musiikkia, vaan ilmaista sanoituksien kautta suuria tunteita sekä musikaalini ydinsanoma mahdollisimman paljon. Halusin kappaleiden myös luovan ja kannattelevan musikaalille tyypillistä eteenpäin menevää tunnelmaa sekä koskettavan sekä lapsia että aikuisia.

Olin juuri nähnyt kaksi inspiroivaa ja tuoretta musikaalia (La la land ja The Greatest Showman) elokuvateatterissa, ja tuoreessa muistissa oli ajatus myös siitä, kuinka paljon tanssi tuo musikaaliin eloa ja väriä, joten halusin tanssin olevan jollain tavalla osana musikaalia.

3.2 Musikaalin juoni syntyy

Palaset alkoivat loksahdella kohdilleen ja sain idean juoneen. Ensimmäisessä kohtauksessa kaveriporukka esittelee omia tanssitaitojaan koulun juhlia varten. Jokaisella hahmolla on oma tanssityyli, jonka he esittelevät.

Musikaalin pääroolihahmo Pikku-leijona tanssii toisin kuin muut, ilman varsinaista tyyliä. Kaveriporukassa muilla hahmoilla on omat bravuurit; Prinsessalla valssi, Pantterilla cha-cha-cha, Apinalla samba ja rumba. Kun Pikku-leijona näyttää oman tanssityylinsä, hän tulee jätetyksi porukan ulkopuolelle, eikä halua lähteä illalla koulun juhliin tanssimaan. Isä-leijona löytää Pikku-leijonan itkemässä ja laulaa tälle musikaalin ensimmäisen kappaleen Isä-leijonan laulun.

Isä-leijonan kannustuksen jälkeen Pikku-leijona pyyhkii kyyneleensä ja lähtee takaisin koululle, jossa muu kaveriporukka odottaa. Musikaalin pahis, Pantteri, kiusaa Pikku-leijonaa tämän erilaisesta tanssityylistä, johon Pikku-leijona vastaa laululla Tanssin omaan tapaan, jossa Pikku-leijona kieltäytyy uskomasta, ettei kelpaa sellaisenaan kuin on ja sen sijaan päättää uskoa siihen, mitä Isä-leijona sanoi aiemmin.

Laulun jälkeen Pantteri ja Apina poistuvat lavalta. Kaveriporukassa mukana ollut Prinsessa jää lavalle Pikku-leijonan kanssa ja ilmaisee tälle, että se mitä Pikku-leijona sanoi, sai hänet miettimään asioita uudelleen. Prinsessa kertoo, että häntä itseäänkin pelottaa joskus tanssiminen, vaikka onkin hyvä siinä. Prinsessa laulaa musikaalin kolmannen laulun Matkalla juhliin. Kappaleen jälkeen Prinsessa ja Pikku-leijona poistuvat yhdessä lavalta.

Seuraava kohta on juhlista, joihin Pantteri ja Apina tulevat yhdessä tanssien. Prinsessa ja Pikku-leijona tulevat juhliin yhdessä toista kautta, ja Pantteri huomaa heidät. Pantteri kysyy Prinsessalta, miksi tämä viettää aikaa Pikku-leijonana kanssa, vaikkei se osaakaan tanssia. Prinsessa selittää Pantterille, ettei Pikku-leijonan syrjiminen ollut oikein ja Apina tulee samalle puolelle kyseenalaistamaan, miksi Pantteri kiusaa Pikku-leijonaa. Neljäs kappale, Apinan ja Pantterin Swing on vuoropuhelu, josta selviää, että Pantteria häiritsee Pikku-leijonan tanssittyli, koska hän ei itse ole tanssinut koskaan mitään muuta kuin cha-cha-chata. Kappale päättyy Pantterin turhautumiseen, jonka jälkeen Prinsessa, Apina ja Pikku-leijona kannustavat Pantteria kokeilemaan uusia tanssiliikkeitä.

Musiikin tahdissa ja muiden kannustamana Pantteri kiemurtelee kokeillen uusia tanssiliikkeitä ensin vastentahtoisesti, mutta innostuu lopulta tanssimaan muiden mukana vapaasti. Pikku-leijona kertoo kaikille, että jokainen on rakas juuri sellaisenaan. Pantteri pyytää Pikku-leijonalta anteeksi ja heistä tulee ystäviä. Musikaalin viides ja samalla viimeinen kappale Rakkautta varten päättää musikaalin.

3.3 Musikaalin harjoituskaari

Musikaalin ollessa valmiina paperilla, aloin miettiä, keitä tähän projektiin pyytäisin mukaan. Lähipiirissäni on useita musikaaleja rakastavia ihmisiä, jotka sekä laulavat että heittäytyvät erittäin vaivattomasti, joten porukka saatiin kasaan melko nopeasti aikataulullisista kiireistä huolimatta. Jaoin näyttelijät rooleihin vasta, kun mukaan pyytämäni näyttelijät olivat vahvistaneet olevansa mukana musikaalissa. Rooleihin jakaminen oli helppoa ja tuntui, että juuri oikeanlainen porukka oli kasassa.

Musikaalin näyttelijöinä olivat: Rodrigo Campos (Isä-leijona), Yasmine Yamajako (Pikku-leijona), Matias Sippola (Pantteri), Susanna Korhonen (Prinsessa) ja Ida Erämaa (Apina).

Myöskin bändi saatiin kasaan melko vaivattomasti. Kaikki muusikot olivat minulle entuudestaan jollain tavalla tuttuja. Musikaalin bändi koostui lopulta seitsemästä muusikosta. Bändissä soitti bassoa Toni Mäki-Leppilampi, rumpuja Mikael Marin, saksofonia Johanna Mäkilä-Manninen, huilua Olivia Oksanen, viulua Ulriikka Heikinheimo, selloa Ruben Honkanen ja minä koskettimia.

Tein musikaalin näyttelijöille ja bändille omat Whatsapp-ryhmät, joissa oli helppoa kommunikoida aikatauluista ja käytännön asioista. Lähetin näyttelijöille ja bändille sointu- ja sanalaput sekä yksinkertaiset demot kappaleista etukäteen. Lisäksi tulostin jokaiselle näyttelijälle musikaalin käsikirjoituksen ja laulujen sanat. Olin ajatellut, että ehtisimme hioa käsikirjoitusta ja repliikkejä vielä yhdessä näyttelijöiden kanssa, joten en ollut tehnyt käsikirjoitusta niin huolellisesti, kuin jälkikäteen ajateltuna olisi ollut hyvä. Aikaa oli kuitenkin vähän ja treeneissä aika kului nopeasti, joten menimme pääpiirteittäin käsikirjoituksen mukaan, joitain repliikkejä oikoen. Hioimme treeneissä repliikkejä ytimekkäämmiksi, kun musikaalin hahmojen persoonat alkoivat selkiintyä.

Ensimmäiset harjoitukset pidimme laulajien kesken Helsingin konservatoriolla keskiviikkona 14.3., jossa kävimme ensimmäistä kertaa läpi juonen sekä opettelimme kappaleet. Kiireisen aikataulun vuoksi en ollut ehtinyt kirjoittaa kappaleista kunnon nuotteja Sibeliuksella, joten näyttelijät joutuivat opettelemaan kappaleet korvakuulolta pianon kanssa. Jälkikäteen ajateltuna kunnon nuotit olisivat säästäneet aikaa ja vaivaa, mutta selviydyimme hyvin. Nuotinsin osan kappaleista Sibeliuksella kunnolla vasta musikaalin jälkeen. Jatkoimme samassa paikassa seuraavana päivänä torstaina 15.3. ja aloimme harjoitella näytelmää.

Seuraavat harjoitukset ja samalla ensimmäiset bänditreenimme olivat vasta 21.3. Pop & Jazz konservatoriolla, kymmenen päivää ennen musikaalin esitystä. Olin ehtinyt tehdä kolmesta kappaleesta leadsheet-nuotit, jotka helpottivat bändin kanssa kappaleiden hahmottamista. En ollut ehtinyt miettiä kappaleiden sovituksia täysin loppuun asti ensimmäisiin bänditreeneihin tullessa. Minulla oli musiikilliset kokonaisuudet kasassa mielessäni kaikista kappaleista, mutta rakensimme tarkempia sovituksellisia seikkoja bändin kanssa treeneissä. Lisäksi en ehtinyt tehdä tarkkoja sovituksia suurimpaan osaan kappaleista viulistille ja saksofonistille koko musikaaliprosessin aikana, mutta he hoitivat osuutensa todella hyvin improvisoiden.

Kolmannet treenimme pidimme torstaina 22.3. näyttelijöiden kanssa, jolloin hioimme lähinnä stemmoja kappaleisiin. Näissä treeneissä tunnelma kiristyi hetkeksi stressin ja kiireen tunteen vuoksi, jolloin keskeytimme stemmojen treenaamisen ja kävimme syvällisemmän keskustelun näyttelijöiden kanssa. Avasimme tuntemuksia, joita oli noussut ja kerroimme ääneen epävarmuuksista, joita muun muassa tiivis aikataulu nosti pintaan. Keskustelu oli äärimmäisen tärkeä keskinäisen vuorovaikutuksemme kannalta ja auttoi kaikkia sitoutumaan projektissa loppuun saakka eri intensiteetillä.

Treenasimme yhdessä bändin kanssa toisen kerran keskiviikkona 28.3. ja saimme sovitukset kasaan kokonaan. Perjantaina 30.3. kenraaliharjoituksissa kasasimme kaiken valmiiksi esityspaikassa Apollonkadulla ja vedimme ensimmäistä kertaa koko porukalla läpimenon kaksi kertaa. Näytelmään tehtiin vielä joitain muutoksia ja yksityiskohtaisia lisäyksiä, mutta pääasiassa kokonaisuus saatiin toimimaan. Emme kuitenkaan kenraaliharjoituksissakaan päässeet kummallakaan kerralla koko näytelmää läpi niin, ettei jonkun näyttelijän vuorosanat olisi unohtuneet. Sen vuoksi päätimme vetää vielä läpimenon seuraavana päivänä ennen esitystä.

Minulla oli ollut jo projektin alusta asti mielessä, että olisi hienoa saada musikaali jotenkin kuvattua. Harjoitusten ja kiireellisen aikataulun keskellä en kuitenkaan saanut priorisoida kuvausasiaa ja kuvauksen onnistuminen varmistui vasta samalla viikolla kuin musikaali esitettiin. Parempi myöhään kuin ei milloinkaan, sillä lopulta musikaalin taltioinnista muodostuikin tärkeä osa opinnäytetyöni arviointia. En ollut myöskään muistanut järjestää ketään valokuvaajaa ottamaan esityspäivänä kuvia, mutta onnekseni eräs musikaalia katsomassa ollut tuttava oli ottanut musikaalista kuvia, joita sain häneltä jälkikäteen. Sain kuvaajilta luvat sekä valokuvien että taltioinnin julkaisemiseen opinnäytetyössäni.

3.4 Esityspäivä

Olin käynyt aiemmin samalla viikolla ostamassa naamiaskaupasta kasvomaaleja ja rekvisiittaa näyttelijöille. Kasvomaalauksilla, korva- ja häntäasusteilla sekä tekoturkiksilla saatiin aikaan Isä-leijonan, Pikku-leijonan, Pantterin ja Apinan ulkomuodot. Prinsessan näyttelijä toi mukanaan wanhojen tanssimekkonsa ja korkokengät. Lisäksi olin ostanut hänelle kruunun naamiaiskaupasta. Tulimme näyttelijöiden kanssa lauantaina aamupäivällä paikalle tekemään kasvomaalauksia ja hiomaan näytelmän yksityiskohtia. Lisäksi vedimme päivällä vielä läpimenon, joka lisäsi varmuutta. Esityspäivän aikana oli tärkeää keskittyä ainoastaan positiivisesti kannustamaan jokaista näyttelijää. Uskon, että se vaikutti myönteisesti ja itse esityksessä näyttelijät venyivät vielä sujuvampaan suuntaan ja ylittivät itsensä. Kukaan ei myöskään unohtanut vuorosanojaan missään kohdassa. Esitys alkoi klo 18 ja kesti noin puoli tuntia.

Itselläni oli hieman epätodellinen olo, että musikaali tuli kuin tulikin valmiiksi ajallaan. Esityksen jälkeen jotkut lapset jäivät etsimään lavalta poistunutta Pikku-leijonaa ja Pantteria, tanssimaan Prinsessan kanssa ja kokeilemaan eri soittimia. Se oli itselleni konkreettinen ja tärkeä palaute, koska lapset olivat selkeästi viihtyneet esityksessä.

Kokonaisuudessaan esitys sujui mielestäni erittäin mallikkaasti ja olin erittäin iloinen yhdessä saavuttamastamme lopputuloksesta. Paikalla oli noin 60 lasta vanhempineen ja saimme positiivista palautetta.

Seuraavasta linkistä pääset katsomaan musikaalista kuvatun videon.

<https://www.dropbox.com/sh/zr91ebt29ucc82q/AACAaVnU278iNB1z3hQ5m3DSa?dl=0>

Kuvio 1. Pikku-leijona ja Prinsessa (kuva: Gift Sozela)

3.5 Palautteet

Keräsin palautteita WhatsAppin kautta jälkikäteen muutamilta musikaalia katsomassa olleilta perheiltä sekä musikaalin teossa mukana olleilta. Perheiltä kysyin, miten lapset viihtyivät musikaalissa ja mitä heille jäi siitä mieleen. Musikaalin tekijöiltä kysyin, miten he kokivat musikaalissa mukana olemisen, mikä onnistui ja mitä olisi voinut tehdä paremmin. Seuraavat palautteet olivat mielestäni oleellisimpia omien tavoitteideni suhteen. Oli mahtavaa kuulla, että lapset sekä musikaalia tekemässä olleet henkilöt viihtyivät.

Perheiltä saatuja palautteita:

"Olimme kahden tyttömme (2 ja 6 vuotiaat) kanssa katsomassa musikaalia. Lapset is-tuivat eturivissä ja seurasivat herkeämättä Pikku Leijonan tarinaa. Musikaali oli sopivan pituinen lapsia ajatellen sekä tarina oli selkeä ja kappaleet olivat tarttuvia. Kotimatalla takariviltä kuului seuraavia kommentteja:

"Iso Leijona (isä) ja Pikku Leijona olivat niin söpöjä!"

"Pantteri oli vähän jännittävä, kun se kiusasi."

"Pikku Leijona muuttui ison Leijonan laulun jälkeen."

"Olisi tehnyt koko ajan mieli mennä tanssimaan, kun musiikki oli niin hyvää."

Summa summarum, lapset pitivät tarinasta, musiikista sekä hahmoista ja tarinan opetus siitä, että olemme rakastettuja juuri semmoisena kuin olemme, meni myös perille."

"Meidän tytöt nauttivat paljon pikkuleijonat tarinasta, jaksoivat hyvin seurata sen koko tarinan alusta loppuun ja elivät mukana täysillä! Matkalla kotiin he kyselivät lisää meiltä tarinasta ja kommentoivat jokaista hahmoa erikseen. Anteeksipyyntö ja -anto sekä ystävällisyys olivat asioita, jotka jäivät heille mieleen."

"Melkein joka päivä meillä lauletaan edelleen musikaalin lauluja ja musikaalista on jo useampi viikko! Lapset rakastivat tarinaa ja lauluja! Myös eri instrumentit ihastuttivat heitä. Tämä oli todella upea kokonaisuus koko perheen mielestä!"

"Petra Mäkisen suunnittelema ja luoma lastenmusikaali oli viihdyttävä, koskettava, täynnä luovuutta ja ammatillisuutta. Oma 3-vuotias poikani, joka ei yleensä istu paikallaan 5 min kauempaa, istui lumoutuneena sylissäni koko esityksen alusta loppuun. Musikaali kosketi sekä aikuista, että lasta ja laulujen sävellykset ja sanoitukset olivat upeita! Tätä kokonaisuutta täytyisi mielestäni nähdä isommallakin lavalla."

Palautteita musikaalia tekemässä olleilta:

"Kokonaisuus onnistu tosi hyvin, sun tekemät biisit on oikeesti Disney-level eli tosi hienoja ja maailmanluokan tuotantoo, yleistunnelma olla messissä oli tosi kiva, kannustava ja leppoisa. Sä johdit hommaa tosi hyvin."

"Musikaalin ohjausprosessissa vastuualue oli suuri ja siihen kuului paljon liikkuvia osia. Oli kiva, että kaikki pyrittiin silti tekemään positiivisin mielin ja näyttelijöitä rohkaistiin menemään mukavuusalueensa ulkopuolelle. Laulut treenattiin tehokkaasti ja kokonaisuus toimi."

4 Kappaleiden esittely

4.1 Kappaleiden taustaa

Sävelsin musikaaliin yhteensä viisi kappaletta ja esittelen tässä työssä niistä kolme: Isä-leijonan laulu, Matkalla juhliin sekä Apinan ja Pantterin swing. Kaksi muuta kappaletta ovat Pikku-leijonan laulama Tanssin omaan tapaan sekä kaikkien hahmojen yhteinen loppulaulu Rakkautta varten. Kaikkien kappaleiden tausta-ajatuksena oli tukea tunteiden käsittelyä ja tunneilmaisua. Lisäksi kappaleiden tarkoitus musikaalissa oli viedä juonta eteenpäin harppauksin, joten musikaalien tyypilliseen tapaan, suurin osa juonesta tulee ilmi kappaleiden sanoituksista.

4.2 Isä-leijonan-laulu

Isä-leijonan laulu on musikaalin avauskappale. Siinä Isä-leijona laulaa Pikku-leijonalle lohduttavia sanoja ja vankkoja totuuksia, löydettyään Pikku-leijonan itkemässä koulussa tapahtuneen kiusaamiskohtauksen jälkeen. Isä-leijonan laulu on balladi, jonka tarkoituksena on sanoituksellisesti tuoda toivoa ja lohtua tilanteisiin, joissa elämä koettelee eikä tiedä, mitä seuraavaksi tapahtuu.

Kuvio 2. Isä-leijonan-laulu

Copyright © Petra Mäkinen

Tausta-ajatuksena oli myös nimetä erilaisia tilanteita, joissa voi tuntea vahvoja tunteita, kuten surua ja iloa. Isä-leijona lohduttaa Pikku-leijonaa, että kaikesta selvitään ja että tämä ei ole koskaan yksin. Kappaleen sanoituksissa on myös kristillinen merkitys, Isä-leijona kuvastaa Isä-Jumalaa, joka kantaa vaikeissa elämän tilanteissa.

Rakenteellisesti kappaleessa on lyhyt intro, yksi säkeistö, "bridge" sekä kaksi kertosaettä peräkkäin. Kappale alkaa pianon ja sellon introlla. Säkeistö jatkuu samoin solistin laulamana, kunnes kertosaäkeistöön tulevat mukaan taustalaulajien stemmat. Musiikillisesti kappale muistuttaa tyyliltään "power balladia" ja se kasvaa bändin tullessa mukaan modulaation saattelemana toiseen kertosaäkeistöön

4.3 Matkalla juhliin (Prinsessan laulu)

Matkalla juhliin on musikaalin kolmas kappale. Se on valssi-kappale, jonka Prinsessa laulaa kerrottuaan Pikku-leijonalle omista peloistaan oman bravuurinsa eli valssin tanssimiseen liittyen. Kappaleen sanoituksiin sain inspiraatiota Disneyn Pocahontas-elokuvan tuulesta, joka hulmuttaa Pocahontaksen hiuksia ja silmät sulkiessaan Pocahontas tuntee sydämessään, mitä hänen kuuluu tehdä.

Kuvio 3. Prinsessa (kuva: Gift Sozela)

Kappale alkaa kertoen siitä, kuinka Prinsessa tuntee tuulen kasvoilla, joka rohkaisee häntä kulkemaan eteenpäin. Kappaleen tarkoitus oli käsitellä pelon tuntemista, rohkeutta, pelkojen voittamista ja oman tarkoituksen löytämistä pelkojen toiselta puolelta. Halusin ilmentää omankin elämäni kokemusta siitä, kuinka usein ne asiat, jotka pelottavat, ovat kuitenkin juuri niitä, joita rakastaa ja kuuluu tehdä. Kappale sisältää myös musikaalin ainoan perinteisen romanttisen vilahduksen, kun prinsessa mainitsee toisessa säkeistössä prinssin.

Kappaleen intro alkaa pianolla ja huilulla Prinsessan repliikin taustalla. Rakenteellisesti kappaleessa on intro, ensimmäinen säkeistö, instrumentaaliosuus, toinen säkeistö, kertosäe, kolmas säkeistö sekä kertosäe. Kappaleen säkeistöissä on hiukan haikea tunnelma, joka kuitenkin jää sivuun kertosäkeessä, jossa Prinsessa päästää rohkeutensa valloilleen. Kertosäkeistössä tulee esiin Prinsessan todellinen identiteetti, sekä rakkaus ja riemu tanssimista kohtaan.

Kuvio 4. Matkalla juhliin (Prinsessan laulu)

Kappaletta fraseerataan jazz-valssimaiseen tyyliin, ei kuitenkaan täysin kolmimuunteisesti. Laulua säestää pianon lisäksi sello, viulu, taustalaulajien stemmat ja viimeinen kertosäe nostatetaan kevyesti bändin kanssa.

4.4 Apinan ja Pantterin swing

Apinan ja Pantterin swing on musikaalin neljäs kappale. Kappale tulee kohtauksessa, jossa kaikki koulun juhliin tanssimaan tulleet hahmot käyvät keskustelua aiemmin päivällä tapahtuneesta kiusaamistilanteesta. Pantteri kysyy Prinsessalta, miksi tämä tuli juhliin Pikku-leijonan kanssa. Prinsessa puolustaa Pikku-leijonaa ja kertoo, ettei kiusaaminen ollut oikein. Pantterin siihen asti uskollinen ”hiljainen hyväksyjä”-kaveri Apina avaa suunsa aiheesta ensimmäistä kertaa ja ihmettelee, miksi Pantterilla on niin paljon kiukkua Pikku-leijonaa kohtaan. Kappaleen sanoitukset ilmentävät syy-seuraus-suhteita, ystävyys-suhteita sekä myös vahvoja, negatiivisia tunteita, kuten vihaa ja turhautumista Pantterin kohdalla.

36 F⁶ Bbm⁶ F⁶ F⁶
 Sä oot va-paa niin-ku Pik - ku-Lei-jo-na on va-paa tans-si-maan, mi-ten si-tä

41 G^{7(b9)} C Dm C^{o7} C/E Db Eb
 hu-vit-taa aa - aa Sen tans-si on e-ri-lai-nen kun sun, mut

47 F⁶ Db Eb F⁶ F⁶
 sil - ti i- ha- na. Pik-ku - Lei-jo-na tans-sii mi-ten hu-vit- taa.

53 F⁶ C⁺ F⁶ Bbm⁶ F⁶ F⁶
 No kiel-tä-mät-tä mul - la on turk-ki u-pe -a ja mä tans-sin

Copyright © Petra Mäkinen

Kuvio 5. Apinan ja Pantterin swing

Kappale on vuoropuhelu, jonka Apina avaa kuvailemalla Pantterin tilannetta. Pantteri kuvataan melko stereotyyppisenä, hieman kateellisena koulu- tai työpaikkakiusaajana, jolla on itsellään henkisesti paha olla. Sen seurauksena Pantteri yrittää kontrolloida muita pysymään samanlaisissa ahtaissa rajoissa, joissa ei omalle vapaudelle ja luovuudelle jää tilaa.

Apina kertoo Pantterille faktoja ensimmäisen säkeistön ja kertosäkeen aikana, joiden sanoma on, että Pantteri on yhtä vapaa tanssimaan kuin Pikku-leijonakin. Pantteri avaa omia tunteuksiaan toisessa säkeistössä ja kertosäkeessä. Niissä tulee ilmi, että Pantteri ei ole saanut tanssia mitä itse huvittaa, vaan cha-cha-cha on ollut ainoa oikea tapa tanssia.

Rakenteellisesti kappale sisältää kaksi säkeistöä ja kertosäettä. Tyyliltään se on reipastempoinen swing, jota värittää "walking bass" sekä blues-sävyinen melodia.

Kuvio 6. Apina ja Pantteri (kuva: Gift Sozela)

5 Pohdinta

Musikaalin toteuttaminen opinnäytetyönä oli todella opettava projekti, varmasti opettavin kokonaisuus, jota olen ollut tähän asti tekemässä. Tiesin jo ennen projektin alkua, että tulen kohtaamaan monia uusia tilanteita, joihin ei ole valmiita vastauksia ja että projekti tulisi haastamaan minua usealla osa-alueella.

Eniten odotin kohtaavani haasteita projektin organisoimisessa, mikä osittain pitikin paikkansa. En ole aiemmin pitänyt vahvuutenani kokonaisuuksien suunnittelua, organisointia tai myöskään projektin johtamista, ainakaan ainoana johtajana. Tiesin kuitenkin entuudestaan, että musikaalin teko on hauskaa ja uskoin selviäväni haasteista, vaikken tiennytkään mitä ne tarkalleen tulisivat olemaan.

Etukäteen jännitin eniten organisointi-taitojeni mahdollista puutetta esimerkiksi siinä, että en osaisi ottaa huomioon kaikkia palasia, mitä kokonaisuus vaatisi tai etten osaisi arvioida aikatauluja ja resursseja oikein. Yllätyksekseni löysin itsestäni kuitenkin tarvittavaa suunnittelukykyä, aikataulujen hahmotusta sekä myöskin itseluottamusta projektin johtamiseen. Tajusin, että olin ollut aiemmissa projekteissa avustavana henkilönä, toisen projektissa taustalla tai muuten sivusta vaikuttajana, mutten itsekseeni vetämässä mitään isompaa tai omaa projektia. Oli siis aikakin ottaa haaste vastaan itse projektin vetäjänä.

Projektin alussa oli vaikea luottaa omaan arviointikykyyn ja voittaa oma taiteellinen kriittisyys. Kyselin aluksi esimerkiksi muutamalta ystävältäni tekemistäni kappaleista, että ”kehtaako näitä lähettää kellekään”. Aikarajan tullessa vastaan oli kuitenkin pakko lopettaa pähkäily ja lähettää demot. Olin iloinen ensimmäisestä konkreettisesta askeleesta kohti musikaalin toteutumista ja sen jälkeen olikin helppoa vaan edetä suunnitelman mukaisesti ensimmäisiin treeneihin ja siitä eteenpäin projekti vei ikään kuin itse itseään eteenpäin.

Opin suunnittelutyön lisäksi asenteen ja kommunikoinnin tärkeydestä. Oli hetkiä, jolloin ainoa rakentava ratkaisu oli tehdä tietoinen päätös luottaa prosessiin ja ajatella positiivisesti. Piti päästää irti esimerkiksi aikataulun aiheuttamasta stressistä, joka olisi tilaisuuden tullen kiristänyt koko projektin ilmapiiriin negatiiviseksi. Positiivinen ja kannustava ilmapiiri oli projektissa prioriteettinani, jossa onnistuin mielestäni ihan hyvin.

Kehitettävänä asiana itselleni projektista jäi aikataulutus sekä luottamus omaan intuitioon. Jos olisin uskaltanut muutamassa kohdassa toimia, niin kuin olin alun perin suunnitellut, niin joidenkin asioiden pohdintaan ei olisi mennyt aikaa treeneissä. Jälkikäteen mietittynä olisi kannattanut myös suunnitella muutamat seikat tarkemmin ennen harjoituksiemme aloitusta, kuten laulustemat, käsikirjoituksen hiominen, koreografiat sekä hahmojen persooniin liittyviä yksityiskohtia.

Ammatillisesta näkökulmasta pidin ennen projektia ja edelleen vahvuutenani positiivista asennetta, avoimuutta, ongelmanratkaisu- sekä heittäytymiskykyä. Opin opinnäytetyössäni monia ammatillisesti merkittäviä taitoja, kuten draamallista ilmaisua, ohjaamista, sovittamista, muuttuvassa prosessissa elämistä sekä monenlaista ammattitaidon soveltamista.

Lasten myönteiset reaktiot musikaalissa ja sen jälkeen vakuuttivat myös, että musikaali oli suunniteltu oikein ikäryhmiin nähden. Sain palautetta perheiltä, että myös lasten vanhemmat kokivat musikaalin viihdyttävänä, joten koen myös oppineeni taiteen kohdistamisesta ja soveltamisesta samaan aikaan eri ikäryhmille. Tavoite herättää lapsissa pysyvää mielenkiintoa taidekasvatusta ja musiikin harrastamista kohtaan jää nähtäväksi tulevaisuuteen. Joka tapauksessa oli myönteistä nähdä, että lapsia kiinnostivat lavalla olleet instrumentit, jotka esiteltiin ennen musikaalin alkua. Osa lapsista tuli kokeilemaan joitain soittimia musikaalin jälkeen.

Pedagogisista opinnoista oli jäänyt mieleen työkaluja, jotka auttoivat ryhmänvetämisessä sekä jatkuvassa itsereflektoinnissa, jota kävin projektin ajan läpi. Näitä työkaluja olivat muun muassa ryhmänhallintataidot sekä pedagoginen improvisointi. En usko, että olisin pystynyt vetämään projektia alusta loppuun ilman pedagogiikka-opintoja.

Opin projektin vetäjänä olemaan läsnä yllättävissä tilanteissa, refleктоimaan omia ja muiden reaktioita sekä antamaan tilaa keskustelulle samaan aikaan kun pidin myöskin lopullisten päätösten tekemistä itselläni.

Opinnäytetyön kirjoitus oli melko vaivatonta sen suunnittelutyön ja tematiikan pohjalta, josta musikaali koostui. Olen pääosin erittäin tyytyväinen lopputulokseen omalta osaltani. Musikaalin tekeminen oli hauskaa kaikkien mukana olleiden kanssa.

Kuvio 7. Viimeinen kohtaaminen ja loppulaulu "Rakkautta varten" (kuva: Gift Sozela)

Lähteet

Ahonen, Saija, Kukkola, Isabella 2016. Koulukiusaaminen osana aikuisuutta. Seinäjoen Ammattikorkeakoulu.

Aivoliitto, https://www.aivoliitto.fi/aivoterveys/mielen_hyvinvointi/harrastukset/musiikki

Alanne, Sami 2014. Musiikkipsykoterapia - teoria ja käytäntö. Oulun yliopisto.

Cohen, Allen, Rosenhaus Steven 2006. Writing Musical Theater. Palgrave Macmillan US.

Hamarus, Päivi. Koulukiusaaminen. Huomaa, puutu, ehkäise. Kirjapaja 2008.

Huhtala, Sari, Pöllänen, Tuula 2009. Lainsäädäntö koulukiusaamisen estäjänä. Opinnäytetyö. Saimaan ammattikorkeakoulu.

Jones, Tom 1998. Making Musicals: An Informal Introduction to the World of Musical Theater. Limelight Editions.

Jussila, Anni, Karlenius, Riitta, Karppanen, Rosa, Korpi, Hanna 2011. Ennaltaehkäise ja puutu -kirjallisuuskatsaus koulukiusaamisesta. Opinnäytetyö. Laurea - ammattikorkeakoulu, Tikkurila.

Kauppinen, Touko 2016. <http://www.inhimillisiauutisia.fi/kiusaaminen-jattaa-rajut-jaljet/4896167>

KiVa-koulu, 2009. http://www.kivakoulu.fi/mita_kiusaaminen_on luettu 25.4.2018

Mäkinen, Mirva, Peltola, Outi 2010. Koulukiusaaminen - luokanopettajien näkemyksiä ilmiöstä. Pro gradu-tutkielma. Tampereen yliopisto.

Oksanen, Auli 2007. Musiikin harrastajaksi koulun musiikintunneilta? Pro gradu-tutkielma. Jyväskylän yliopisto.

Pekkarinen, Saija, Järvenpää, Katri 2006. Koulukiusaaminen - kuinka opettaja puuttuu? Oppilaiden näkemyksiä eläytymismenetelmätutkimuksessa. Pro gradu-tutkielma. Tampereen yliopisto.

Piaget, Jean 1970. Vaiheteoria lapsen kehityksestä.

Rantamo-Erkkilä, Mia 2013. Musiikin oppiminen luokilla 3–5 –piinaa vai piristystä? Opinnäytetyö. Oulun seudun ammattikorkeakoulu.

Särkämö, Teppo, Huotilainen, Minna. Musiikkia aivoille läpi elämän. Suomen lääkärilehti 17/2012 vsk 67

Teräväinen, Suvi 2008. Näkymättömiksi kasvaneet - Koulukiusaamisen merkityksiä kiusattujen elämässä. Pro gradu-tutkielma. Tampereen yliopisto

